

Základ pro výpočet DPH a výpočet

- Obecně vymezuje základ pro výpočet DPH § 36 a § 36a ZDPH,
- Pro konkrétní specifické situace potom najdeme řešení v § 37a – 41 ZDPH,
- § 37a definuje základ daně v situaci, kdy před uskutečněním zdanitelného plnění byla již přiznána daň z úplaty (zálohy),
- Opravy základu daně a výše DPH upravují § 42 – 44 ZDPH,
- Výpočet DPH se řídí § 37 ZDPH.

Základ DPH podle § 36 ZDPH

- § 36 odst. 1 ZDPH: Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.
- § 36 odst. 2 ZDPH: Základem daně v případě přijetí úplaty před uskutečněním zdanitelného plnění je částka přijaté platby snižena o daň (tzn. v tomto případě se obvykle DPH vypočítává tzv. metodou shora, tj. z částky včetně daně postupem podle § 37 odst. 2 ZDPH).

Součásti základu

■ Do základu daně patří podle § 36 odst. 3 ZDPH:

- ◆ jiné daně, cla, dávky nebo poplatky,
- ◆ spotřební daň, pokud ZDPH nestanoví jinak v §41,
- ◆ daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů a daň z pevných paliv,
- ◆ dotace k ceně,
- ◆ vedlejší výdaje (zejména náklady na balení, přepravu, pojištění a provize), které jsou účtovány osobě, pro kterou je uskutečňováno zdanitelné plnění, při jeho uskutečnění,
- ◆ při poskytnutí služby i materiál přímo související s poskytovanou službou,
- ◆ při **poskytnutí stavebních a montážních prací spojených s výstavbou, změnou dokončené stavby, nebo v souvislosti s opravou stavby**, konstrukce, materiál, stroje a zařízení, které se do stavby jako její součást montážními a stavebními pracemi zabudují nebo zamontují.

■ Základ daně se sníží o slevu z ceny, pokud je poskytnuta k datu uskutečnění zdanitelného plnění. Do základu daně se nezahrnuje rozdíl ze zaokrouhlení částky daně za zdanitelné plnění podle § 37 odst. 1 ZDPH.

Základ daně podle § 36 odst. 6

- ◆ Základem daně je v případě, že se jedná o
 - ★ a) dodání zboží nebo převod nemovitosti podle § 13 odst. 4 písm. a) až f), odst. 5, odst. 6 a podle § 16 odst. 5, cena zboží nebo nemovitosti nebo cena obdobného zboží nebo obdobné nemovitosti, za kterou by bylo možné zboží nebo nemovitost pořídit ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, a pokud takovou cenu nelze určit, výše celkových nákladů vynaložených na dodání zboží nebo převod nemovitosti ke dni uskutečnění zdanitelného plnění,
 - ★ b) poskytnutí služby podle § 14 odst. 3 a 4, výše celkových nákladů vynaložených na poskytnutí služby ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

Základ daně ve zvláštních případech (§ 36a)

- Základem daně je cena obvyklá bez daně (zákon č. 151/1997 Sb.), zjištěná k datu uskutečnění zdanitelného plnění, je-li zdanitelné plnění uskutečněno pro osobu uvedenou v odstavci 3 a je-li úplata za zdanitelné plnění
 - a) nižší než cena obvyklá a osoba, pro kterou bylo zdanitelné plnění uskutečněno, nemá nárok na odpočet daně nebo nemá nárok na odpočet daně v plné výši, nebo
 - b) vyšší než cena obvyklá a plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění, je povinen krátit nárok na odpočet daně podle § 76 odst. 1.
- Hodnotou plnění osvobozeného od daně bez nároku na odpočet daně je cena obvyklá zjištěná k datu jeho uskutečnění, je-li plnění uskutečněno pro osobu uvedenou v odstavci 3 a je-li úplata nižší než cena obvyklá a plátce, který uskutečnil plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně, je povinen krátit nárok na odpočet daně podle § 76 odst. 1.
- (3) Osobami, na které se vztahují odstavce 1 a 2, jsou
 - ◆ a) kapitálově spojené osoby podle § 5a odst. 3 s tím, že výše podílu představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob,
 - ◆ b) jinak spojené osoby podle § 5a odst. 4; za jinak spojené osoby se nepovažují osoby, kdy je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob,
 - ◆ c) osoby blízké,
 - ◆ d) osoby, které podnikají s plátcem společně na základě smlouvy o sdružení nebo jiné obdobné smlouvy.

Základ daně při dovozu zboží

- Vymezen v § 38 ZDPH:
 - ◆ Základem daně je součet:
 - ★ základu pro vyměření cla, včetně cla, dávek a poplatků splatných z důvodu dovozu zboží, pokud již nejsou zahrnuty do základu pro vyměření cla,
 - ★ vedlejších výdajů vzniklých do prvního místa určení, které se nachází na území dovážejícího členského státu, popřípadě do dalšího místa určení na území Evropského společenství, pokud je toto místo při uskutečnění zdanitelného plnění známo (prvním místem určení se rozumí místo uvedené v přepravním dokladu, na jehož základě je zboží dováženo do dovážejícího členského státu. Pokud není první místo určení uvedeno na přepravním dokladu, považuje se za první místo určení místo prvního přeložení dováženého zboží v dovážejícím členském státě),
 - ★ příslušné spotřební daně, pokud není stanoveno v § 41 ZDPH jinak.

- Pokud bylo dovezené zboží umístěno ve svobodném skladu nebo svobodném pásmu, a bylo vráceno nebo propuštěno do příslušného celního režimu, stanoví se základ daně podle § 38 odst. 3 ZDPH

Využití základu daně vypočteného podle § 36 ZDPH

- Základ daně vypočtený podle § 36 se využije také:
 - ◆ Při stanovení ZD u služeb poskytnutých osobami registrovanými v JČS a zahraniční osobou (§ 39),
 - ◆ U zboží pořízeného z JČS (§ 40),
 - ◆ U zboží, které je v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně (většinou bez zahrnutí spotřební daně) podle § 41 ZDPH (s výjimkou podle § 41 odst. 1 ZDPH, kdy se základ daně stanovuje podle § 38 ZDPH).

Výpočet DPH

- Dle § 37 ZDPH lze výpočet provést dvěma základními způsoby:
 - ◆ Ze základu daně, z něhož se počítá daň (postup podle § 37 odst. 1 ZDPH),
 - ◆ Metodou shora, tj. z ceny včetně daně (postup podle § 37 odst. 2 ZDPH),
- § 37a ZDPH potom definuje postup výpočtu daně, pokud byla daň přiznána již u zálohy.

Základní výpočet ze známého ZD

■ Postup podle § 37 odst. 1 ZDPH:

- ◆ Daň se vypočte jako součin základu daně a sazby daně. Vypočtená daň se může zaokrouhlit na celé koruny způsobem, že částka 0,50 Kč a vyšší se zaokrouhlí na celou korunu nahoru a částka nižší než 0,50 Kč se zaokrouhlí na celou korunu dolů. Cena včetně daně se pro účely tohoto zákona vypočte jako součet základu daně a vypočtené daně.
- ◆ Přeloženo do češtiny: Je-li ZD 100 000 Kč a sazba DPH 21 %, tak daň je jednoduše $100\,000 \times 0,21 = 21\,000$ Kč.

Využití základního výpočtu DPH

- Základní výpočet DPH podle § 37 odst. 1 ZDPH se využije také při výpočtu DPH u:
 - ◆ Poskytnutí služeb osobou registrovanou v JČS nebo zahraniční osobou (§ 39),
 - ◆ Pořízení zboží z JČS (§ 40).

Výpočet z částky včetně daně

- Postup podle § 37 odst. 2 ZDPH:
 - ◆ Daň může plátce rovněž vypočítat z úplaty za zdanitelné plnění, která je včetně daně, nebo z částky stanovené podle § 36 odst. 6, která je včetně daně, a koeficientu, který se vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je číslo **21 v případě základní sazby daně nebo číslo 15 v případě snížené sazby daně** a ve jmenovateli součet údaje v čitateli a čísla 100, vypočtený koeficient se zaokrouhlí na čtyři desetinná místa, vypočtená daň se může zaokrouhlit podle § 37 odstavce 1. Cena bez daně se pro účely tohoto zákona dopočte jako rozdíl částky za zdanitelné plnění obsahující daň a vypočtené daně po případném zaokrouhlení.
 - ◆ A opět česky: Je-li cena včetně daně 100 000 Kč, a sazba 21 %, potom daň bude: $100\,000 \times 21/121$ (zaokrouhleno matematicky na 4 desetinná místa) = $100\,000 \times 0,1736 = 17\,360$ Kč.

Výpočet, pokud byla DPH přiznána již u zálohy

- Postup podle § 37a ZDPH:
 - ◆ Základem daně při uskutečnění zdanitelného plnění v případě, že vznikla povinnost přiznat daň z úplaty přijaté před uskutečněním tohoto zdanitelného plnění, je rozdíl mezi základem daně podle § 36 odst. 1 a souhrnem základů daně podle § 36 odst. 2.
 - ◆ Takže do třetice česky: Je-li hodnota zdanitelného plnění 200 000 Kč, a u zálohy byla přiznávána daň ze základu 100 000 Kč, potom se nyní vypočte daň pouze ze základu $200\ 000 - 100\ 000 = 100\ 000$ Kč.

Výpočet DPH při dovozu zboží

- Postup podle § 38 odst. 4 ZDPH:
 - ◆ U propuštění zboží do režimu volného oběhu, aktivního zušlechťovacího styku v systému navracení, dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla nebo vrácení zboží se daň vypočte jako součin základu daně a sazby daně. Vypočtená daň se může zaokrouhlit podle § 37 odst. 1. U zboží propuštěného do volného oběhu z režimu pasivního zušlechťovacího styku se základ daně vypočte podle § 38 odstavce 1.